

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره دکتری

رشته فقه قضایی

با دوگرایش: ۱- آئین دادرسی ۲- جزا و جرم شناسی

(خاص جامعه المصطفی ص العالمیه)

گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی

مصوب هفتصد و هشتادمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۱۰

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی
رشته: فقه قضایی
دوره: دکتری
کمیتة تخصصی: علوم حوزه ای
گرایش: ۱- آئین دادرسی ۲- جزا و جرم شناسی
کد رشته:

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتصد و هشتادمین جلسه مورخ ۹۰/۰۲/۱۰ خود برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۹۰/۰۲/۱۰ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری رشته فقه قضایی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتصد و هشتادمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۹۰/۰۲/۱۰ در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی

برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی
که از طرف گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی پیشنهاد شده بود ، با
اکثریت آراء به تصویب رسید
۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و
پس از آن نیازمند بازنگری است.

رای صادره هفتصد و هشتادمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۱۰ در مورد برنامه
آموزشی دوره دکتری رشته فقه قضایی صحیح است و به مورد اجرا
گذاشته شود.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورا

سعید قدیمی

دبیر شورای برنامه ریزی آموزش عالی

فصل اول: مشخصات کلی دوره دکتری فقه قضایی

جامعةالمصطفیٰ العالمیة

تعریف:

دوره دکتری فقه قضایی مرحله عالی آموزشی - پژوهشی در زمینه فقه قضایی است که دانش‌پژوه مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی را به صورت تخصصی انجام می‌دهد و در پایان دوره به اخذ مدرک دکتری نایل می‌شود.

اهداف کلی دوره:

- دستیابی به قدرت استنباط در رشته تخصصی و استنباط بالفعل در برخی از موضوعات مربوط به فقه قضایی؛
- تربیت محقق در رشته فقه قضایی؛
- تربیت مدرس برای مقاطع تحصیلی عالی در داخل و خارج کشور؛
- تولید و گسترش مرزهای دانش در رشته فقه قضایی؛
- کاربردی کردن فقه به منظور طراحی نظام قضایی اسلام؛
- دفاع علمی از برتری نظام قضایی اسلام نسبت به سایر نظامهای قضایی و پاسخ به شبهات.

سیاست‌های آموزشی:

- انطباق آموزه‌های دوره با نیازهای ملی و منطقه‌ای.
- دفاع علمی از فقه اهل بیت علیهم‌السلام با رعایت چهارچوب‌های تقریب مذاهب.
- پژوهش محور بودن دوره.
- کاربردی بودن دوره.

پذیرش:

دانش آموختگان دوره از بین فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد فقه قضایی انتخاب می‌شوند. تبصره: در صورتی که فراگیران رشته‌ای دیگر بخواهند در رشته دکتری فقه قضایی شرکت کنند علاوه بر موفقیت در آزمون ورودی باید پیش‌نیازهای لازم را بگذرانند.

طول دوره:

- طول دوره دکتری با احتساب زمان تدوین رساله حداکثر پنج سال (۱۰ نیم‌سال) تحصیلی خواهد بود و در صورت نیاز یک سال دیگر قابل تمدید است.
- حجم پژوهش و تحقیقات (حداقل ۴۰٪) دوره را پوشش خواهد داد.
- دوره دکتری فقه قضایی ۸۰ واحد درسی است.
- فراگیران در این دوره رساله‌ای به ارزش ۱۸ واحد را می‌گذرانند.
- هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت و هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت است.

محورهای دروس:

ردیف	محورهای درسی	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۳۰
۲	دروس پیش‌نیاز	۱۴
۳	دروس مشترک	۸
۴	دروس گرایشی	۱۰
۵	رساله علمی	۱۸
	جمع کل	۸۰

اهمیت و ضرورت:

گسترش روزافزون قلمرو علم فقه، پیدایش مسائل مستحدثه فراوان، نیازهای گسترده جامعه به جواب‌های شایسته، برنامه‌ریزی برای رشد متوازن فقه در تمام ابواب و عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان، بویژه در ابواب قضایی آن، که نیازهای روزافزون و فزاینده اجتماع بشری در روابط خویش نسبت به آن نمایان‌تر می‌گردد، ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی و پژوهشی فقه قضایی در سطوح عالی (دکتری) را آشکار می‌سازد.

نقش و توانایی:

از آنجا که فارغ‌التحصیلان این رشته علاوه بر غنای فقهی با حقوق موضوعه و متداول امروز توأمان آشنایی دارند برای پاسخگویی به شبهات مرتبط با این بخش از احکام اسلامی را بدست آورده و می‌توانند به ارائه مشاوره‌های حقوقی به شهروندان مسلمان در کشورهای خود مبادرت نمایند و همچنین به عنوان یک مدرس به تبیین «فقه امامیه» در دانشگاه‌ها انجام وظیفه نمایند.

فصل دوم

جداول دروس

الف: دروس حوزوی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه (۱)	۳	۴۸	۴۸	-	(ضمان قهری) مشترک دو گرایش	
۲	فقه (۲)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه (۱)	
۳	فقه (۳)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه (۲)	
۴	فقه (۴)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه (۳)	
۵	فقه (۵)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه (۴)	
۶	اصول (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	مباحث الفاظ	
۷	اصول (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۱) مفاهیم	
۸	اصول (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۲) مباحث عقلی	
۹	اصول (۴)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۳) مباحث حجت	
۱۰	اصول (۵)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۴) اصول عملیه	
۱۱	اصول (۶)	۳	۴۸	۴۸	-	اصول (۵) استصحاب و رابطه آن با برخی از قواعد مهم فقهی	
۱۲	اصول (۷)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۶)	
جمع کل		۳۰	۴۸۰	۴۸۰			

تذکره: دروس خارج فقه و اصول هر کدام حداقل ۴ سال درسی و به میزان ۱۵ واحد از مباحث متناسب با هر یک از گرایش‌های رشته دکتری فقه قضایی است.

ب: دروس پیش نیاز

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	کیفر شناسی	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	متون حقوقی	۲	۳۲	۳۲	-	(به زبان انگلیسی) و در اجرا ۴ واحد ارائه گردد	
۳	فلسفه حقوق کیفری	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	آیات الاحکام جزائی	۲	۳۲	۳۲	-		
۵	آیین دادرسی کیفری	۲	۳۲	۳۲	-		
۶	حقوق جزای بین الملل	۲	۳۲	۳۲	-		
۷	حقوق جزای عمومی	۲	۳۲	۳۲	-		
جمع کل			۲۲۴	۲۲۴	۱۴		

تذکر: واحدهای دروس پیش نیاز حداکثر ۱۴ واحد بوده و گروه می تواند برخی از عناوین دروس پیش نیاز را در صورت نیاز تغییر دهد.

ج: دروس مشترک

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه ادله اثبات دعوا	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	اجرای احکام کیفری	۲	۳۲	۳۲	-	فقه ادله اثبات دعوی	
۳	قواعد فقه قضایی	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	مسائل مستحدثه فقه قضایی	۲	۳۲	۳۲	-	در اجرا ۴ واحد ارائه گردد	
جمع کل			۱۲۸	۱۲۸	۸		

د: دروس گرایشی
الف (گرایش جزا و جرم‌شناسی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه و حقوق جزای اختصاصی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	جرایم علیه اشخاص	
۲	فقه و حقوق جزای اختصاصی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	جرایم علیه اموال و مالکیت	
۳	فقه و حقوق جزای اختصاصی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی	
۴	جرم‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	با رویکرد به متون اسلامی	
۵	سیاست جنایی اسلام	۲	۳۲	۳۲	-	جرم‌شناسی	
۶	رساله علمی	۱۸	۵۷۶	-	۵۷۶		
جمع کل		۲۸	۷۳۶	۱۶۰	۵۷۶		

تذکر: در طول دوره، اساتید بخشی از واحدهای درسی را به شکل سمینار برگزار می‌نمایند.

ب) گرایش آئین دادرسی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	آیین دادرسی مدنی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	آیین دادرسی مدنی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	آیین دادرسی مدنی	
۳	اجرای احکام مدنی	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	کارورزی قضا	۲	۴۸	۱۶	۳۲		
۵	آیین دادرسی تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	-	در فقه و حقوق ایران، فرانسه و مصر	
۶	رساله علمی	۱۸	۵۷۶	-	۵۷۶		
جمع کل		۲۸	۷۵۲	۱۴۴	۶۰۸		

فصل سوم

سرفصل دروس

فقه (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: مطالعه عمیق مباحث استدلالی ضمان قهری در فقه.

سرفصل دروس:

- کلیات

- مفهوم ضمان قهری و تمایز آن از عناوین مشابه

- مبانی ضمان قهری

- ارکان ضمان

- فعل زیانبار

- ضرر وارده

- رابطه سببیت

- موجبات ضمان قهری

- تسبیب

- اتلاف

- تعدی و تفریط

- مسقطات ضمان

- احسان

- اقدام

- اذن

منابع پیشنهادی:

- مبانی تکملة المنهاج ج(۲)؛ آیه‌الله خوئی Z

- العناوین؛ میرفتاح حسینی مراغه‌ای

- جواهرالکلام ج(۳۷)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z

- تذکرة الفقهاء ج(۲)؛ علامه حلی Z

- القواعد الفقهیه ج(۴)؛ آیه‌الله موسوی بجنوردی Z

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۱)

هدف: تجزیه و تحلیل و تبیین مباحث کلی قضاء در منابع فقهی.

سرفصل دروس:

- صفات قاضی
- شرط اجتهاد در قاضی
- اعتبار قضاوت مخالفین (اهل سنت)
- قضاوت زن
- قاضی تحکیم
- شرایط قاضی تحکیم
- اعتبار حکم قاضی تحکیم
- نقش رضایت مترافعان در حکم قاضی تحکیم
- تعدد قاضی (قضاوت جمعی مشترک)
- راه‌کارهای فقهی در طرح دعاوی
- کیفیت رسیدگی در محاکم

منابع پیشنهادی:

- جواهرالکلام ج (۴۰)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- فقه القضاء ج (۲ و ۱)؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی
- القضاء فی الفقه الاسلامی؛ آیه‌الله سید کاظم حسینی الحائری
- نظام القضاء و الشهادة فی الشريعة الاسلامیة الغراء؛ آیه‌الله جعفر سبحانی

فقه (۳)

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۲)

هدف: شناخت مباحث استدلالی حدود و تعزیرات و آئین دادرسی در فقه.

الف) گرایش جزا و جرم شناسی

سرفصل دروس:

- کلیات حدود و تعزیرات
- فرق بین حدود و تعزیرات
- اجرای حدود در زمان غیبت
- اسباب حدود
- ادله اثبات حدود
- شرایط ثبوت حدود
- تعزیرات
- ماهیت فقهی تعزیرات (التعزیر دون الحد)
- موجبات تعزیر
- نحوه تعیین مجازات تعزیری (التعزیر بما یراه الحاکم)
- قلمرو مجازات تعزیری (التعزیر لکلّ عمل محرم)

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۱)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- مبانی تکملة المنهاج ج (۴۱)؛ آیه الله خوئی Z
- الدر المنصود فی احکام الحدود ج (۱)؛ آیه الله گلپایگانی Z
- فقه الحدود و التعزیرات ج (۱)؛ آیه الله موسوی اردبیلی

ب) گرایش آئین دادرسی

سرفصل دروس:

- شرایط استماع دعوا
- احضار مدعی علیه به درخواست مدعی
- کیفیت صدور حکم
- احکام غیابی
- تجدید نظر در حکم قاضی
- اعتبار حکم قاضی نزد قاضی دیگر

منابع پیشنهادی:

- جواهرالکلام ج(۴۰)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- مبانی تکملة المنهاج؛ آیه الله خوئی Z
- نظام القضاء و الشهادة فی الشريعة الاسلامیة الغراء؛ آیه الله جعفر سبحانی
- فقه القضاء ج(۲۱)؛ آیه الله موسوی اردبیلی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۳)

هدف: شناخت دانش پژوهان نسبت به مباحث استدلالی قصاص و شهادت و جایگاه آن در میان دیگر ادله فقهی.

الف) گرایش جزا و جرم شناسی

سرفصل دروس:

- کلیات:

- مفهوم و فلسفه قصاص
- انواع قتل
- شرایط قصاص نفس
- راههای اثبات دعوای قصاص
- کیفیت استیفاء قصاص
- قصاص عضو
- موجبات قصاص عضو
- شرایط قصاص عضو

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۱)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- مبانی تکملة المنهاج ج (۴۱)؛ آیه الله خوئی Z
- تفصیل الشریعة، کتاب القصاص؛ آیه الله فاضل لنکرانی Z
- فقه القصاص؛ آیه الله موسوی اردبیلی

ب) گرایش آئین دادرسی

سرفصل دروس:

- صفات و شرایط شهود
- موانع شهادت
- ضوابط شهادت شاهد
- اعتبار شهادت بر شهادت
- شهادت در اقسام حقوق
- شهادت در حقوق الله
- شهادت در حقوق مردم
- احکام و طواری شهادت
- موت و فسق شاهد
- شهادت دروغ
- رجوع از شهادت
- ضمان شاهد

منابع پیشنهادی:

- کتاب الشهادات؛ تقریرات آیه الله گلپایگانی Z
- جواهر الکلام ج (۴۱)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- نظام القضاء و الشهادة فی الشريعة الاسلامیة الغراء؛ آیه الله جعفر سبحانی

فقه (۵)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۴)

هدف: شناخت دانش پژوهان نسبت به مباحث استدلالی دیات، اقرار و جایگاه آن در میان سایر ادله اثبات دعوی.

الف) گرایش جزا و جرم شناسی

سرفصل دروس:

- کلیات: مفهوم شناسی، فلسفه دیات

- موارد ثبوت دیات

- دیه نفس

- دیه اعضاء

- دیه شجاج و جراح

- موجبات ضمان دیه

- مباشرت

- تسبیب

- مسئول پرداخت دیه

- مباشر

- عاقله

- بیت‌المال

- پرداخت دیه از بیت‌المال

- مبانی پرداخت دیه از بیت‌المال

- موارد پرداخت دیه از بیت‌المال

- قلمرو پرداخت دیه از بیت‌المال

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۳)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z

- تحریرالوسیله ج (۲)؛ امام خمینی Z

- مبانی تکملة المنهاج ج (۴۲)؛ آية الله خوئی Z

ب) گرایش آئین دادرسی

سرفصل دروس:

- تعریف اقرار، ادله مشروعیت
- شرائط اقرار، مقرر، مقرله، مقربه
- نحوه استماع اقرار
- آثار ناشی از اقرار
- در حقوق کیفری
- در حقوق مدنی
- نسبت اقرار با سایر ادله

منابع پیشنهادی:

- جواهرالکلام ج (۳۵)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- المبسوط ج (۲)؛ شیخ طوسی Z
- شرایع الاسلام ج (۳)؛ محقق حلی Z
- تحریرالوسیله ج (۳)؛ امام خمینی Z

اصول (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- رویکردهای جدید به علم اصول (هرمنوتیک و ...)
- مباحث الفاظ
- دلالت صیغه امر در وجوب و عدم آن
- جمله‌های خبریه مستعمل در طلب
- التعبدی و التوصلی

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

اصول (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۱)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- مفاهیم
- مفهوم شرط و تنبیهات آن
- مفهوم وصف
- سایر مفاهیم
- عام و خاص
- اقسام عام
- تمسک به عام در شبهات مفهومیه مخصص
- تمسک به عام در شبهات مصداقیه مخصص
- جواز تخصیص به مفهوم
- مطلق و مقید
- مقدمات حکمت
- تقابل اطلاق و تقیید در مقام ثبوت و اثبات
- انصراف
- مبانی فقهاء در کیفیت جمع بین مطلق و مقید

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

اصول (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۲)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- اجزاء
- اجزاء امتثال امر اضطراری
- اجزاء امتثال امر ظاهری
- مقدمه واجب
- شرط متأخر
- مقدمات مفوته
- توجیه عبادیت طهارات ثلاث
- ترتب
- اجتماع امر و نهی و فرق آن با مساله نهی در عبادات
- ادله مجوزین و ادله امتناعی‌ها
- نهی در عبادات و معاملات

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

اصول (۴)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۳)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- مباحث حجة و ارتباط آن با مباحث معرفت شناسی
- حجیت قطع
- اقسام قطع
- حقیقت علم اجمالی و منجزیت آن نسبت به حرمت مخالفت قطعیه
- امارات
- امکان تعبد به اماره غیر علمیه (جمع بین حکم ظاهری و واقعی)
- حجیت ظواهر الفاظ
- حجیت خبر واحد - اصل حجیت - شرایط حجیت

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

اصول (۵)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۴)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- اصول عملیه
- فرق بین امارات و اصول عملیه
- برائت و ادله آن و ادله اخباریین بر احتیاط و جواب آن
- اشتراط جریان برائت به عدم اصل موضوعی
- تخییر و ادله آن
- بررسی اقوال در دوران بین محدورین
- اشتغال
- دوران امر بین متباینین - منجزیت علم اجمالی نسبت به وجوب موافقت قطعیه بنابر مسلک علمیت و اقتضاء
- ارکان منجزیت علم اجمالی
- شرطیت إبتلاء به تمام اطراف
- شرطیت عدم اضطرار
- شرطیت عدم خروج از محل إبتلاء
- دوران امر بین اقل و اکثر ارتباطی
- دوران امر بین تعیین و تخییر
- شرایط جریان اصول عملیه

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

اصول (۶)

۳

تعداد واحد:

نظری

نوع درس:

اصول (۵)

پیش‌نیاز:

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل درس:

- رابطه استصحاب با قاعده ید
- بررسی ماهیت قاعده ید
- تبیین رابطه استصحاب با قاعده ید
- رابطه استصحاب با قاعده تجاوز
- بررسی ماهیت قاعده تجاوز به عنوان یک قاعده کلی
- نحوه ارتباط استصحاب با قاعده تجاوز
- رابطه استصحاب با اصالة الصحة
- ادله اعتبار اصالة الصحة
- موارد تقدم اصالة الصحة بر استصحاب و دلایل آن
- رابطه استصحاب با قاعده قرعه
- بررسی ادله اعتبار قاعده قرعه
- تبیین رابطه استصحاب با قاعده قرعه
- اصول عامه (قیاس، استحسان، سد ذرایع و فتح ذرایع، مصالحه مرسله، شریعت پیشین)

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z
- استصحاب؛ امام خمینی Z

اصول (۷)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۶)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- مفاهیم تعارض - مفاهیم و کلیات - اقسام تعارض - فرق تعارض با تراحم - مرحجات باب تراحم
- مفهوم ورود - حکومت - تخصیص - جمع عرفی - جمع تبرعی مواردیکه اختلاف است که جمع عرفی است یا تبرعی
- مفهوم تخصص
- اصل اولی در متعارضین
- اصل ثانوی در متعارضین - تساقط - تخییر - بررسی مرحجات باب تعارض - جریان و عدم جریان مرحجات در تعارض به عموم من وجه
- نظریه نفی ثالث
- نظریه انقلاب نسبت

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری Z
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمداسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ امام خمینی Z

دروس پیش نیاز

روش‌شناسی فقه قضایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تبیین شیوه‌های جدید تحقیق و ابزارهای پژوهش با رویکرد به روش‌شناسی اجتهاد در فقه قضائی.

سرفصل دروس:

- روش‌شناسی کلی
- مکتب‌های روش‌شناسی
- کیفیت شناخت و انتخاب مسأله پژوهی
- چگونگی جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل اطلاعات
- روش‌شناسی اجتهاد
 - مبانی اجتهاد
 - شیوه‌های اجتهاد
 - ادوار اجتهاد

منابع پیشنهادی:

- مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی؛ محمدرضا حافظ‌نیا
- روش تحقیق در حقوق؛ ونوس قره‌داغ
- روش تحقیق در حقوق؛ جعفر لنگرودی

متون حقوقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت اصطلاحات و واژه‌های تخصصی متون حقوقی به زبان انگلیسی.

سرفصل دروس:

Defination of crime	تعریف جرم
Sources of criminal law	منابع حقوق کیفری
Classifications of crime	طبقه‌بندی جرایم
Criminal liability	مسئولیت کیفری
Elements of crime	عناصر متشکله جرم
Actus reus	عنصر مادی
Mens rea	عنصر روانی
Intention	قصد
Recklessness	بی احتیاطی
Negligence	غفلت و مسامحه
Strict liability	مسئولیت بدون تقصیر (مسئولیت مطلق)
Vicarious liability	مسئولیت نیابتی (ناشی از فعل دیگری)
Corporate liability	مسئولیت حقوقی
Exemptions from liability	معافیت از مسئولیت
The sovereign	حاکمیت
The foreign Sovereigs	حاکمیت قوانین خارجی
The children	اطفال
Parties to a crime	طرفین جرم (اصحاب دعوی)
General defences	دفاع عمومی
Automatism	اقدام (اعمال) غیر ارادی
Mistake	اشتباه
Insanity	جنون
Intoxication	مستی

Self defence	دفاع مشروع
Necessity	ضرورت
Duress	اکراه و اجبار
Coercion.....	اکراه
Superior orders.....	امر آمر قانونی
Inchoate offences	جرایم ناقص
Offences against the person.....	جرایم علیه اشخاص
Murder	قتل
Manslaughter	قتل غیر عمد
Voluntary manslaughter	قتل غیر عمد اختیاری
Offences against the property	جرایم علیه اموال
Offences against security of the state and public tranquility	جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی

منابع پیشنهادی:

- Understanding criminal law, CMV Clarkson
- Criminal law, Catherine Elliott and Frances Quinn

راه کارهای اجرایی درس:

- در اجرا ۴ واحد ارائه می شود.

فلسفه فقه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آموزش نظری پیرامون شناسایی مبانی، اهداف، منابع، مکاتب و تقسیم‌بندیهای مباحث و قلمرو فقه اسلامی.

سرفصل دروس:

- کلیات و مفاهیم
- تعریف فلسفه فقه در اصطلاح
- قلمرو فقه و رابطه آن با علوم دیگر
- روش شناخت احکام و موضوعات فقهی و مسایل مختلف آن
- مباحث فلسفه فقه
- مبانی، اهداف و منابع فقه اسلامی
- مکاتب مختلف فقهی
- تبویب و تقسیم بندی مباحث فقهی
- نظام‌مندی فقه اسلامی
- مقاصد فقه اسلامی در فقه شیعه و اهل سنت
- امکان استخراج احکام از مقاصد فقه

منابع پیشنهادی:

- فلسفه حقوق اسلامی؛ محمد خالد مسعود، ترجمه محمد رضا ظفری و فخرالدین اصغری آقا مشهدی
- فلسفه حقوق؛ ناصر کاتوزیان
- درآمدی بر علم اصول؛ علی صفائی حائری

آیات الاحکام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه عمیق و تبیین آیات الاحکام قضایی، تفسیر فقهی - حقوقی همراه با استنباط احکام برخاسته از آنها.

سرفصل دروس:

- آیات مربوط به حقوق جزای اختصاصی
- کتاب قضاء و شهادت
- سوره نساء آیات ۵۸ و ۶۵؛ مائده آیات ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۵ و ۴۷؛ سوره نور آیات ۴۹ و ۴۸؛ سوره حجرات آیات ۲۶ و ...
- کتاب حدود
- الف: آیات مربوط به حد زنا: سوره نساء، آیات ۱۵ و ۱۶
- ب: حد سرقت: سوره مائده، آیه ۳۸، حد محارب: سوره مائده، آیه ۳۳
- کتاب قصاص و دیات و تعزیرات
- قصاص نفس: سوره مائده ۴۵ و ۳۲؛ سوره نساء ۹۳ و ۹۲ و بقره ۱۷۹ و ۱۷۸ و اسری ۳۳ و شوری ۴۱ و ۴۰
- آیات مربوط به حقوق جزای عمومی
- اصل قانونی بودن جرم و مجازات
- سوره اسراء، آیه ۵۵؛ سوره طلاق، آیه ۷؛ سوره نساء، آیه ۱۶۵
- سوره نور، آیه ۱۹ و ۵۹؛ سوره نحل، آیه ۱۰۶
- مجرم و عوامل رافع مسئولیت
- سوره مائده، آیات ۲ و ۸؛ سوره هود، آیه ۸۹؛ سوره نمل آیه ۱۰۶
- سوره بقره، آیه ۱۷۳؛ سوره مائده، آیه ۳؛ سوره انعام، آیه ۱۰۹، سوره بقره، آیه ۱۹۴
- مجازاتها و اقدامات تأمینی
- مجازاتهای اصلی: سوره بقره، آیه ۸۹؛ سوره نور، آیه ۲؛ سوره نساء، آیه ۹۲
- مجازات بدنی: سوره بقره، آیه ۱۷۸

منابع پیشنهادی:

- آیات الاحکام؛ ابوالقاسم گرگی
- آیات الاحکام مدنی و جزایی؛ خلیل قبله‌ای خویی
- آیات الاحکام؛ کاظم مدیرشانه‌چی

آئین دادرسی کیفری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت نظامهای دادرسی، صلاحیت محاکم و شیوه رسیدگی کیفری و مراحل آن.

سرفصل دروس:

- کلیات

- تعریف، موضوع و اهداف آئین دادرسی کیفری
- مراحل، قلمرو و روشهای مختلف دادرسی کیفری
- دعاوی ناشی از جرم و محاکم کیفری
 - کیفرخواست و محتویات آن
 - شرایط و موانع تعقیب دعوی عمومی
 - موضوع و شرایط دعوی خصوصی
 - مراجع کیفری و ضابطین دادگستری
 - سازمان و وظایف دادسرا

- صلاحیت کیفری

- انواع صلاحیت کیفری
- صلاحیت اختصاصی مراجع کیفری
- نیابت قضایی
- استرداد مجرمین
- تجدید نظر در احکام کیفری
- نقش دیوان عالی کشور و هیأت عمومی در دعاوی کیفری

- اجرای احکام کیفری

- احکام لازم الاجراء
- ترتیب اجرای احکام

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی کیفری؛ محمود آخوندی
- آئین دادرسی کیفری؛ محمد آشوری
- ادله اثبات در امور کیفری و مدنی؛ ایرج گلدوزیان
- قانون آئین دادرسی کیفری در نظم حقوقی کنونی؛ عباس زراعت

حقوق جزای بین الملل

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

ندارد

پیش نیاز:

هدف: آموزش نظری حقوق جزای بین الملل به صورت تحقیقی و تفصیلی.

سرفصل دروس:

- کلیات و مفاهیم
- مفهوم حقوق جزای بین الملل
- مبانی و منابع حقوق جزای بین الملل
- اصول حاکم بر حقوق جزای بین الملل
- اصل استقلال و حاکمیت داخلی کشورها
- اصل حمایت
- اصل تقدم صلاحیت قانون داخلی
- اصل تقدم صلاحیت محکمه داخلی
- جرایم و مجازاتها در حقوق جزای بین الملل / جرائم بین الملل، مجازاتها و مصونیتها
- مقررات جزای بین الملل در قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران
- مجازاتها در حقوق جزای بین الملل
- مصونیتها (مصونیت شخصی - مصونیت سیاسی)
- صلاحیت در حقوق جزای بین الملل
- صلاحیت سرزمینی
- صلاحیت شخصی
- صلاحیت واقعی
- صلاحیت جهانی و همگانی
- همکاری در حقوق جزای بین الملل
- استرداد مجرمین - قرارداد استرداد
- پلیس بین الملل (اینترپول)
- معاضدت کیفری بین الملل
- نقش کنوانسیونهای بین المللی در اجرای حقوق جزای بین الملل

منابع پیشنهادی:

- حقوق جزای بین الملل؛ حسین میرمحمد صادقی
- حقوق جزای بین الملل؛ ولی الله انصاری
- حقوق کیفری بین الملل اسلامی؛ حسینقلی حسین نژاد
- درآمدی بر حقوق کیفری بین المللی؛ علیرضا دیهیم

فقه جزای تطبیقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت قواعد کلی جزایی در متون فقهی مذاهب اسلامی بصورت تطبیقی.

سرفصل دروس:

- کلیات (تعاریف و مفاهیم)
- مفهوم شناسی جرم، مجازات و سیاست کیفری
- رابطه حقوق جنایی با علوم دیگر
- جرم و ارکان آن
- عنصر مادی
- عنصر قانونی
- عنصر روانی
- طبقات مجرمین، مسئولیت کیفری و علل رافع مسئولیت کیفری از آنها
- طبقات مجرمین
- مسئولیت کیفری بزهکار و علل رافع آن
- اهداف، انواع و اصول حاکم بر مجازاتها
- اهداف مجازاتها (ارعاب، مکافات عمل، اصلاح)
- انواع مجازاتها و اقدامات تأمینی و تربیتی
- اصول کلی حاکم بر مجازاتها
- قواعد حاکم بر مجازاتها

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۱ و ۴۲ و ۴۳)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- التشریح الجنایی الاسلامی مقارناً بالقانون الوضعی؛ عبدالقادر عوده
- دوره حقوق جزای عمومی؛ مرتضی محسنی
- دوره حقوق جنایی؛ عبدالحسین علی آبادی
- دوره فقه القضاء؛ آیه الله موسوی اردبیلی
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة؛ آیه الله فاضل لنکرانی Z

دروس مشترک

فقه ادله اثبات دعوی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت و تبیین شیوه‌های استدلالی طرح دعوی، اقامه دلیل و بررسی فقهی آنها.

سرفصل دروس:

- کلیات
- دلیل
- ولایت قاضی در قضا
- دعوی در فقه
- انواع دعاوی
- ارکان دعوی
- شرایط دعوی قابل استماع در فقه
- اقامه دلیل و شناسایی طرفین دعوی
- بینه
- مدعی
- مدعی علیه
- عکس‌العمل مدعی علیه
- بررسی ادله فقهی
- علم قاضی
- اقرار
- شهادت
- سوگند
- امارات
- اسناد

منابع پیشنهادی:

- کتاب القضاء؛ میرزا محمد آشتیانی Z
- قضاء و شهادت؛ آیه الله فاضل لنکرانی Z
- فقه القضاء ج ۲؛ آیه الله موسوی اردبیلی
- کتاب القضاء والشهادت؛ آیه الله گلپایگانی Z
- جواهر الکلام ج (۴۰)؛ شیخ محمد حسن نجفی Z

اجرای احکام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه ادله اثبات دعوی

هدف: شناخت دانش‌پژوهان با مرحله اجرای یک حکم صادره از دادگاه به لحاظ فقهی و چگونگی اجرای مجازاتهای اسلامی و تشریفات آن در فقه.

سرفصل دروس:

- مدنی

- شرایط و انواع اجرا

- شرایط اجراء

- انواع اجراء

- اجرای اسناد

- اجرای احکام

- اجرای احکام علیه دولت و شهرداری‌ها

- توقیف موقت اموال

- اموال منقول، اصول مربوط به توقیف

- اموال غیرمنقول

- مستثنیات دین

- مزایده و فروش اموال توقیف‌شده

- در مورد اموال منقول

- در مورد اموال غیرمنقول

- هزینه‌های اجرایی

- کیفری

- کلیات

- مقدمات اجرا و مأمورین اجرا

- ترتیب اجرا و احکام قابل اجرا

- اقسام مجازاتهای اسلامی

- قصاص

- حدود

- دیات
- ارش
- مجازاتهای تعریزی
- توقف و سقوط مجازاتها
- گذشت محکوم له
- فوت محکوم علیه
- عفو
- آزادی مشروط
- تعلیق اجرای مجازات

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی مدنی و بازرگانی؛ سید محسن صدرزاده افشار
- آئین دادرسی مدنی؛ عبدالله شمس
- آئین دادرسی مدنی ج (۳)؛ جلال‌الدین مدنی
- آئین دادرسی کیفری؛ محمود آخوندی
- اجرای احکام کیفری؛ عارفه مدنی کرمانی

قواعد فقه قضائی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی قواعد فقهی مربوط به آئین دادرسی و جزایی و آشنایی با کاربردهای آنها.

سرفصل دروس:

- قاعده بینه
- قاعده لوث و قسامه
- قاعده درأ
- قاعده قبح عقاب بلا بیان
- قاعده ولایت حاکم بر ممتنع
- قواعد سه گانه تعزیر
- قاعده اعتداء یا دفاع مشروع
- قاعده اتلاف و تسبیب در نفوس
- قاعده دیه اعضای یکی و دوتایی در بدن
- قاعده فلج نمودن اعضای یکی و دوتایی در بدن
- * در هر قاعده از قواعد فقهی فوق، مباحث ذیل مطرح خواهد شد:
 - متن قاعده
 - مفردات قاعده
 - مفاد اجمالی قاعده
 - مستندات و ادله اعتبار قاعده
 - قلمرو قاعده
 - کاربرد قاعده در حقوق (مجاری قاعده در فقه و حقوق)
 - ارتباط قاعده با سایر احکام و قواعد فقهی
 - استثنائات قاعده

منابع پیشنهادی:

- قواعد فقهیه؛ آیت‌الله بجنوردی Z
- قواعد فقهیه؛ آیت‌الله فاضل لنکرانی Z
- قواعد فقهیه؛ آیت‌الله مکارم شیرازی
- قواعد فقه، ج (۳ و ۴)؛ آیت‌الله سید مصطفی محقق داماد

مسائل مستحدثه فقه قضایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: بررسی استدلالی موضوعات نوپیدا در حوزه مباحث قضایی که در کتابهای فقهی مورد بحث قرار نگرفته است.

سرفصل دروس:

- اصول حاکم بر دادرسی کیفری نوین از دیدگاه اسلام
- مشروعیت دادسرا
- تفکیک مرحله تحقیق و بازپرسی از دادرسی
- قاعده مناسب بودن تعقیب
- قاعده قانونی بودن تعقیب
- طریقت یا موضوعیت ادله اثبات دعوی کیفری
- ادله جدید اثبات دعوی کیفری
- پلیس علمی
- پزشکی قانونی
- حقوق متهم در آئین دادرسی کیفری اسلام
- حق سکوت
- حق داشتن وکیل
- استرداد مجرمین
- نیابت قضایی
- مشروعیت قضاوت قضات مأذون
- قضاوت شورائی
- قضاوت بانوان

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی در اسلام؛ محمدحسین ساکت
- کتاب القضاء ج (۲ و ۱)؛ میرزا محمد آشتیانی
- فقه القضاء ج (۲ و ۱)؛ آیه الله موسوی اردبیلی

راه کارهای اجرایی درس:

- در اجرا ۴ واحد ارائه می شود.

دروس گرایشی

فقه آئین دادرسی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت سازمان قضایی و صلاحیتها در دادرسی اسلامی.

سرفصل دروس:

- کلیات

- سازمان قضایی در فقه
- مبانی فقهی تقسیم محاکم
- مبانی فقهی قواعد مربوط به طرح دعاوی
- انتقال و زوال دعوی
- رعایت مواعد قانونی در طرح دعوی و مختومه نبودن دعوی
- دخالت حاکم در امور غیر ترافیعی
- در صلاحیت محلی و ذاتی دادگاهها
- مبانی فقهی مربوط به قواعد جلسه دادرسی
- عدالت قاضی در برخورد با طرفین دعوی
- شروع به توضیح دعوی از طرف خوانده
- وقوع ایرادات در جلسه دادرسی
- ورود ثالث
- جلب ثالث
- طرح دعوی متقابل و اضافی

منابع پیشنهادی:

- آیین دادرسی در اسلام؛ محمدحسین ساکت
- کتاب القضاء ج (۲۱)؛ میرزا محمد آشتیانی
- کتاب القضاء ج (۳)؛ آیه الله گلپایگانی Z
- تفصیل الشریعه شرح تحریر الوسيله القضاء والشهادات؛ آیه الله فاضل لنکرانی Z
- فقه القضاء ج (۲۱)؛ آیه الله موسوی اردبیلی
- فقه القصاص؛ آیه الله موسوی اردبیلی

فقه آئین دادرسی (۲)

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

فقه آئین دادرسی (۱)

پیش‌نیاز:

هدف: شناخت چگونگی طرح دعوی و صدور رأی در دادرسی اسلامی.

سرفصل دروس:

- دادرسی اسلامی و نظام تفتیشی و اتهامی
- توضیح تفتیشی و اتهامی
- محسنات هر یک از دو نظام
- نظام برگزیده در اسلام
- مبانی فقهی شرایط شکلی در طرح دعوی
- شکل دادخواست
- مواعد تقدیم دادخواست
- ابلاغها
- مبانی فقهی چگونگی صدور رأی دادگاه و انواع آن و طرق شکایت از احکام
- چگونگی صدور رأی
- رأی حضوری و غیابی
- طرق شکایت از احکام
- سازش و داوری در دعاوی
- سازش
- داوری (قاضی تحکیم)

منابع پیشنهادی:

- آیین دادرسی در اسلام؛ محمدحسین ساکت
- کتاب القضاء ج (۲۱)؛ میرزا محمد آشتیانی
- کتاب القضاء ج (۳)؛ آیه‌الله گلپایگانی Z
- تفصیل الشریعه فی شرح تحریر الوسیلة القضاء والشهادات؛ آیه‌الله فاضل لنکرانی Z
- فقه القضاء، ج (۲۱)؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی
- فقه القصاص؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی

فقه آئین دادرسی (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه آئین دادرسی (۲)

هدف: آشنایی بیشتر با طواری دادرسی و سازش و داوری در دادرسی اسلامی.

سرفصل دروس:

- مبانی فقهی ایراداتی که خواننده دعوی می‌تواند وارد نماید
 - ایراد به صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاه
 - وقتی پرونده با همین خواهان جای دیگری مطرح باشد
 - مرور زمان (نفیاً و اثباتاً)
 - ادّعی عدم اهلیت و عدم سمت خواهان و عدم توجه به دعوی به خواننده
- مبانی فقهی ایراداتی که خواهان می‌تواند نسبت به خواننده وارد نماید
 - ایراد به سمت خواننده
 - ایراد به خویشاوندی دادرس یا خواننده
- مبانی فقهی تأمین خواسته و دستور موقت
 - تأمین خواسته
 - دستور موقت
- مبانی دخالت افراد ثالث در دادرسی
 - ورود ثالث
 - جلب ثالث
- توأم شدن دعاوی، توقیف دادرسی، زوال دادرسی و زوال دعوی
 - توأم شدن دعاوی
 - توقیف دادرسی
 - زوال دادرسی
 - زوال دعوی

منابع پیشنهادی:

- دادرسی در اسلام؛ دکتر محمدحسین ساکت
- کتاب القضاء ج (۱ و ۲)؛ میرزا محمد آشتیانی
- کتاب القضاء، ج (۳)؛ آیه‌الله گلپایگانی Z
- تفصیل الشریعه فی شرح تحریر الوسیلة القضاء والشهادات؛ آیه‌الله فاضل لنکرانی Z
- فقه القضاء ج (۱ و ۲)؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی

کارورزی قضاء

- فقه القصاص؛ آية الله موسوی ارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت و تبیین مسائل کاربردی قضاء در امور کیفری.

سرفصل دروس:

- کیفری

- اوراق و اقدامات قضایی

- نمونه گزارش کیفری

- چگونگی بررسی و ارزیابی صحنه جرم

- چگونگی بررسی و ارزیابی دلایل وقوع جرم

- قرارهای کیفری

- قرارهای تأمین کیفری

- قرارهای تکمیلی کیفری

- قرارهای نهایی کیفری

- حقوقی (مدنی)

- دادخواستها

- دادخواست خلع ید

- تعیین و تعدیل اجاره بها

- دادخواست ورود و جلب ثالث

- دادخواست با هر خواسته دیگر

- درخواستها

- درخواست تأمین دلیل

- درخواست صدور تأمین دلیل

- درخواست توقیف اموال

- درخواست تقسیم ترکه و...

- قرارهای مدنی

- قرار عدم صلاحیت

- قرار ردّ دادخواست

- قرار ردّ درخواست

- قرار ابطال دادخواست

- قرار تأمین دلیل

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی مدنی ج(۱، ۲ و ۳)؛ عبدالله شمس
- آئین دادرسی کیفری؛ محمود آخوندی
- رویه قضایی؛ سید جلال‌الدین مدنی
- اجرای احکام مدنی و رویه قضایی؛ سید محمدرضا حسینی
- اجرای احکام کیفری؛ عارفه مدنی کرمانی
- مجموعه آراء دیوان عالی کشور؛ فرج‌الله قربانی

آئین دادرسی تطبیقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه آئین دادرسی (۳)

هدف: آشنایی مقایسه‌ای بین نظام دادرسی اسلام با کشورهای ایران، مصر و فرانسه.

سرفصل دروس:

- سازمان قضایی
- تقسیم‌بندی محاکم به عمومی و اختصاصی؛ بدوی و تجدید نظر؛ حقوقی و کیفری
- وجود مواعد قانونی در رسیدگی به دعاوی و اعتبار امر محکوم بها
- میزان دخالت حاکم (دادستان) در امور مدنی و کیفری
- نظام تفتیشی یا اتهامی و میزان عمل قاضی به علم خود
- نظام تفتیشی و اتهامی
- عمل قاضی به علم خود
- طواری دادرسی
- ایرادات خوانده
- ایرادات خواهان
- دخالت افراد ثالث (ورود ثالث، جلب ثالث)
- توقیف، زوال دعوی و زوال دادرسی
- ادله مورد قبول و سازش و داوری
- ادله مورد قبول
- سازش
- داوری

منابع پیشنهادی:

- آیین دادرسی در اسلام؛ محمد حسین ساکت

- كتاب القضاء ج (٢١)؛ ميرزا محمد آشتياني
- كتاب القضاء ج (٣)؛ آية الله گلپايگانی Z
- تفصيل الشريعة في شرح تحرير الوسيلة القضاء والشهادات؛ آية الله فاضل لنكراني Z
- فقه القضاء ج (٢١)؛ آية الله موسى اردبيلي
- فقه القصاص؛ آية الله موسى اردبيلي
- آئين دادرسی مدنی، ج (٣،٢،١)؛ عبدالله شمس
- آئين دادرسی کیفری، ج (٣،٢،١)؛ آخوندي
- النظرية العامة المتكيف القانوني للدعوى في قانون المرافعات؛ محمد محمود ابراهيم
- التعليق على نصوص المرافعات؛ احمد ابوالوفاء
- Proce'dure Civile, Couchez, Ge'rard, L anglade, Jean, Pierre et Lebeau, Daniel
- Proce'dure Civile, Vincent, Jea

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

ندارد

پیش‌نیاز:

هدف: شناخت و تبیین مباحث فقهی و حقوقی جرایم علیه شخص و شخصیت انسان.

سرفصل دروس:

- طبقه‌بندی جرایم در جزای اختصاصی
- منابع حقوق جزای اختصاصی
 - منابع الزامی
 - منابع ارشادی
- انواع جرایم علیه شخص
 - قتل
 - جرایم علیه شخص کمتر از قتل
 - جرایم علیه تمامیت جسمانی شخص
- نحوه ارتکاب و دخالت مجرم در جرایم علیه شخص
- مجازات جرایم علیه شخص
 - قصاص
 - دیه
 - موارد سقوط دیه و قصاص
- جرایم علیه شخصیت
 - جرایم علیه خویشتن
 - جرایم علیه شخصیت دیگران
 - سلب غیر قانونی آزادی دیگری
- جرایم علیه حیثیت خانوادگی
 - زنا
 - لواط
 - مساحقه

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۲): شیخ محمد حسن نجفی Z
- جواهر الکلام ج (۴۳): شیخ محمد حسن نجفی Z
- فقه الحدود و التعزیرات؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی
- الدر المنصود فی احکام الحدود ج (۱، ۲ و ۳)؛ آیه‌الله گلپایگانی Z
- تفصیل الشریعة، قصاص؛ آیه‌الله فاضل لنکرانی Z
- حقوق جزای اختصاصی (۱): حسین میرمحمد صادقی
- جزای اختصاصی (۱): حسین آقائی نیا
- جزای اختصاصی (۱): هوشنگ شامبیاتی

تعداد واحد:

۲

فقه جزای اختصاصی (۲)

نوع واحد:

نظری

پیش‌نیاز:

فقه جزای اختصاصی (۱)

هدف: مطالعه استدلالی و عمیق جرایم علیه اموال و مالکیت با توجه به منابع فقهی و حقوقی.

سرفصل دروس:

- جرایم حدی علیه اموال و مالکیت
- سرقت حدی و شرایط آن
- محاربه مسلحانه برای تحصیل مال
- جرائم مالی مستوجب فساد فی الارض
- جرایم تعزیری علیه اموال و مالکیت
- سرقت تعزیری
- استلاب (کیف قاپی)
- نهب و غارت
- قطع طریق به قصد بردن مال
- سایر جرائم تعزیری

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۱)؛ شیخ محمد حسن نجفی Z
- تفصیل الشریعة، الحدود؛ آیه‌الله فاضل لنکرانی Z
- الحدود و التعزیرات؛ آیه‌الله میرزا جواد تبریزی Z
- فقه الحدود و التعزیرات؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی
- حقوق جزای اختصاصی (۲)؛ حسین میرمحمد صادقی
- حقوق جزای اختصاصی (۲)؛ محمد صالح ولیدی

فقه جزای اختصاصی (۳)

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

فقه جزای اختصاصی (۲)

پیش‌نیاز:

هدف: شناخت و تبیین مباحث مربوط به جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی.

سرفصل دروس:

- جرایم علیه امنیت
- محاربه و افساد
- بغی
- جاسوسی
- خیانت به کشور
- جرایم علیه آسایش عمومی
- جرم جعل
- ارکان جرم جعل
- مصادیق جرم جعل
- قلب سکه
- ارکان جرم قلب سکه
- مصادیق جرم قلب سکه
- مجازات جرم قلب سکه

منابع پیشنهادی:

- جواهر الکلام ج (۴۱)؛ شیخ محمدحسن نجفی Z
- فقه الحدود والتعزیرات؛ آیه‌الله موسوی اردبیلی
- مبانی تکملة المنهاج، ج (۴۱)؛ آیه‌الله خوئی Z
- کتاب الحدود والتعزیرات؛ آیه‌الله مکارم شیرازی
- حقوق جزای اختصاصی (۳)؛ حسین میرمحمد صادقی
- حقوق جزای اختصاصی (۳)؛ محمد صالح ولیدی

جرم‌شناسی

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

ندارد

پیش نیاز:

هدف: ۱. تبیین برخی از مهم‌ترین مباحث جرم‌شناسی.

۲. توانایی استنباط گزاره‌های آموزه‌های دینی مرتبط با مباحث جرم‌شناسی از متون اسلامی.

سرفصل دروس:

- جرم‌شناسی، شاخه‌ها، جایگاه آن در بین علوم جنایی
- مفهوم، اهداف، مبانی، اصول و کاربردهای بزه‌دیدہ‌شناسی
- نقش دین و مذهب در پیشگیری از جرم (با مروری بر مباحث پیشگیری از جرم و کنترل جرم)
- نقش عدالت و ترمیمی در اجرای سیاست جنایی و کیفری
- اصلاح مجرمان (جرم‌شناسی بالینی) معنا و مفهوم، مبانی، رویکردها، روش‌ها
- نظریه‌های نوین در جرم‌شناسی

منابع پیشنهادی:

- مبانی جرم‌شناسی ج (۱ و ۲ و ۳): سید مهدی کی‌نیا
- «علوم جنایی» تقریرات درس جرم‌شناسی؛ علی حسین نجفی ابرند آبادی
- اصلاح مجرمان در سیاست جنایی اسلام و ایران؛ محمدعلی حاجی ده‌آبادی
- قرآن و پیشگیری از جرم؛ هادی خسروشاهی
- پیشگیری وضعی از جرم در سیاست جنایی ایران و اسلام؛ محمود میرخلیلی
- علوم جنایی (مجموعه مقالات در یادبود دکتر آشوری)

سیاست جنایی اسلام

۲

تعداد واحد:

نظری

نوع واحد:

جرم‌شناسی

پیش‌نیاز:

هدف: شناخت مبانی و اهداف سیاست‌های کلان حکومت اسلامی در امر کنترل و مبارزه با پدیده‌های مجرمانه.

سرفصل دروس:

- مفاهیم و تعاریف (سیاست جنایی، سیاست کیفر، رابطه سیاست کیفری با سیاست جنایی اسلام)
- قلمرو سیاست جنایی حکومت اسلامی
- مدل‌های مختلف سیاست جنایی
- سیاست جنایی علمی و ایدئولوژیک
- مبانی و اهداف سیاست جنایی اسلام
- سیاست جنایی تقنینی
- سیاسی جنایی قضایی
- سیاست جنایی پیشگیرانه (تدابیر فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی)

منابع پیشنهادی:

- مبانی سیاست جنایی حکومت اسلامی؛ جلال‌الدین قیاسی
- درآمدی به سیاست جنایی؛ لازرژ کریستین، ترجمه علی حسین نجفی ابرند آبادی
- سیاست جنایی اسلام در برخورد با بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان؛ علی اشرف طهماسبی نیک